

Masterutdanning – kliniske spesialiteter – rettsmedisin er godkjent ved Høgskulen på Vestlandet

Kjersti Alsaker, sykepleier og professor NKLM/ NORCE OG HVL

Oktober 2022, lederseminar ved overgrepsmottakene

Bakgrunn - overordnet

- Overgrep og vold – **internasjonale** forpliktelser
- Et **folkehelseproblem** også i Norge
- Behov for en **nasjonal standard** i tilbud til de utsatte
- Ønske om mer **kompetanse** fra sykepleiere

Noen aktuelle politiske føringer; <https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/utredning-av-status-og-tiltak-for-a-sikre-kvalitet-rekruttering-og-tilgang-pa-rettsmedisinsk-kompetanse-i-norge>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20192020/id2698284/>Kompetansereformen – Lære hele livet

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2dda3b36640d4dfbbac11598a1dc792/209755-jd-frihetfravold-web.pdf>

Styrke akutt tilbudet til personer som er utsatt for vold i nære relasjoner

- *«Kartlegging av det medisinske, rettsmedisinske og psykososiale akutttilbudet til voksne utsatt for vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep*
- *Tilby et godt og likeverdig akutttilbud til personer utsatt for vold i nære relasjoner*
- *Nasjonale kliniske prosedyrer for psykososialt, medisinsk og rettsmedisinsk tilbud til voksne utsatt for seksuelle overgrep og vold i nære relasjoner»*
- Hentet fra handlingsplanen for vold i nære relasjoner Frihet fra vold 2021-2024

Proessen fra siste ledermøte

Helsedirektoratet
NKLM
HVL dekan/ institutt

Opprettet studieplankomite

Linda, Dina, Ole Henrik, Cecilie, Kjersti,
Linda og Cecilie og Tone og Hege (student)Ved HVL

Referansegruppe

Cecilie H. og Ole Henrik

Fagfellevurderere

Dina, Nora, Marthe og Anne-Mette Finsrud

Sendt søknad- Søknad godkjent 10/10- 2022

Fra referatet den 10/10 2022

Vedtak/innstilling

- ***Utdanningsutvalet godkjenner etablering av ny studieretning i master i sjukepleie – kliniske spesialiteter – rettsmedisin»***

Master i sykepleie – kliniske spesialiteter tilbyr masterkompetanse for sykepleiere som ønsker spesialisering innen:

- Gastrosykepleie
- Infeksjonssykepleie og smittevern
- Lungesykepleie
- Nevrosykepleie
- Stomi-og kontinenssykepleie
- Uroterapi
- Rettsmedisin

Foreløpig plan**Emne****Innhold og studiepoeng**

MSS500	Helsepedagogikk, helsetjenesteutvikling og innovasjon (15 sp)	Obligatorisk I dette emnet har vi 2 dager fagspesifikk undervisning på campus	Høsten 2023
MSR510	Klinisk spesialitet, generell del (15 sp)	Spesialisering: Rettsmedisin- generell del	Våren 2024
MSS530	Pasientsikkerhet, kvalitetsforbedring og kunnskapsbasert praksis (15 sp)	Felles del Kliniske spesialiteter I dette emnet har vi 2 dager fagspesifikk undervisning på campus	Høsten 2024
MSR520	Klinisk fagledelse og fordypning i klinisk spesialitet (15 sp)	Spesialisering: Rettsmedisin Klinisk fagledelse og fordypning i klinisk sykepleie innen rettsmedisin	Våren 2025
MAMET1SKS	Vitenskapsteori, etikk og metode (15 sp)-nettbasert	Felles Fagspesifikke oppgaver	Høst 2023, 2025
MSS590	Masteroppgave (45 sp)	Spesialisering: Rettsmedisin fagfordypning Masteroppgave innen det fagspesifikke emnet	Fra våren 2024

Spesialiseringen i rettsmedisin har tre målgrupper:

1. Master (120 studiepoeng/ deltid)

Noen, og kanskje spesielt unge sykepleiere, vil se denne utdanningen som relevant som et aktuelt masterstudium i en klinisk spesialitet. Mastergraden er erfaringsbasert og krever minimum to års arbeidserfaring.

2. Videreutdanning (60 studiepoeng/ deltid)

Andre ønsker primært en videreutdanning for å kunne søke godkjenning som klinisk spesialist innenfor rettsmedisin.

3. Frittstående emne(15+ 15 studiepoeng)

En tredje gruppe er sykepleiere og på sikt annet autorisert helsepersonell som allerede har en masterutdanning eller en videreutdanning på 60 studiepoeng og som kan dokumentere at de har relevant praksis og som ønsker/trenger å formalisere sin kompetanse innen rettsmedisin.

Vi ønsket derfor oppstart av spesialiseringsemnene høst og vår de to første årene for å få kjapt opp kompetansen til målgruppa –men dette er usikkert om vi får til – avhenger litt av antall søkere og hvem de er

Spesialisering rettsmedisin

Studieretningen skal bidra til at helsepersonell kan tilby:

Et helhetlig akutt tilbud til usatte for seksuell vold, vold i nære relasjoner og tilfeldig vold. Dette innebærer et akutt og oppfølgende medisinsk tilbud, et rettsmedisinsk tilbud og psykososialt tilbud:

- I psykososiale oppgaver inngår ivaretagelse og samtale om hendelsen.
- I de medisinske oppgavene inngår forebyggende smittearbeid og vurdering av nødprevensjon i akuttundersøkelsen.
- I rettsmedisinske oppgaver inngår rusmiddelprøvetaking, fotografering, biologisk sporsikring av ytre kropp og munn samt sporsikring av tøy og enkel skadedokumentasjon.

Kliniske studier skal være på minimum 150 timer og kan gjennomføres spredt i løpet av årene.

- Den kliniske praksisen skal gjennomføres ved ei legevakt, akutt mottak eller overgrepsmottak og fortrinnsvis en større eller mindre plass enn der en har sitt faste virke.
- Emne-ansvarlig vil tilrettelegge praksis sammen med den enkelte slik at læringsmålene nås. Det er også mulig å legge noen av praksisdagene til legevakt, krisesenter, barnehus og NOK-sentre, (NOK er et tverrfaglig, gratis og lavterskel hjelpetilbud til personer utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende) Alternativ til Vold eller avdeling for rettsmedisin med mer.
- Plan for de kliniske studiene skal forelegges emne-ansvarlig og godkjennes. Planen skal inneholde tilstedeværelse (deltagelse) på minimum 1 rettsak der seksuell vold og/ eller vold i nære relasjoner er den strafferettslige forbrytelse.

Klinisk studie

- De kliniske studiene kan foregå i alle emner på bakgrunn av plan og godkjenning av emneansvarlig. Refleksjon og erfaringsutveksling knyttet til erfaring fra praksisfeltet vil bidra til at teoretisk kunnskap omsettes til praktisk handlingskompetanse. Dette innebærer også å gi tilpasset informasjon, støtte og veiledning til pasienter og pårørende, for å kunne forebygge sykdom og komplikasjoner, og for å kunne fremme helse, mestring og livskvalitet.
- Om søkere kun skal gjennomføre de fagspesifikke emnene kan praksis reduseres.

Rettsmedisin - generell del

I emnet skal studenten tilegne seg avansert kunnskap om påført vold, f.eks. seksuelle overgrep og vold i et helse- og livsløpsperspektiv, samt i et historisk og samfunnsaktuelt perspektiv.

Studenten får opplæring i nasjonale kompetansekrav til det rettsmedisinske tilbud ved overgrepsmottak og andre som ivaretar rettsmedisinske undersøkelser, akutt medisinsk undersøkelse, psykososial ivaretagelse samt behandling og oppfølging av de utsatte.

Studenten får kunnskap om Internasjonal tradisjon, SANE-utdanning (Sexual Assault Nurse Examiner) og internasjonal fagutvikling innen rettsmedisinsk sjukepleie.

Studenten vil også få kunnskap om relevant lovverk, rollen som sakkyndig og plikter knyttet til ulike profesjoner og tverrprofesjonelt samarbeid. Studenten skal tilegne seg kunnskap om følger av vald og overgrep og korleis en kan forebygge og behandle langtidplagar.

Studenten...

Kunnskap

- har inngående kunnskap om ulike former vold, akutte og gjentatte og seksuelle overgrepets betydning for helse i et livsløpsperspektiv
- har inngående kunnskap om risikoutsatte grupper, for eksempel personer med fysisk- og kognitiv funksjonsnedsetning, psykiske helseproblemer, rusavhengige, flerkulturelle grupper, LHBTQ+ gruppene og/ eller sexarbeidere og andre
- har avansert kunnskap om hvordan etikk, sentrale verdier, menneskerettigheter, aktuelle politiske føringer, relevant lovverk og nasjonale retningslinjer og internasjonal praksis gjør føringer for sykepleiefaglig yrkesutøvelse innen rettsmedisin til pasienter utsatt for vold og seksuelle overgrep.
- har avansert kunnskap om historisk, samfunnsmessige, lovmessige og profesjonsspesifikke aspekter ved vold og seksuelle overgrep
- har kunnskap om skadelig seksuell adferd.
- har avansert kunnskap om ulike fysiske traumer som følge av vold og overgrep, relevant anatomi, skadefysiologi, tilhelingsprosesser og behandling av disse
- har avansert kunnskap om pasientrettighetsloven og aktuelle norske lovverk knyttet til seksuelle overgrep og vold
- har avansert kunnskap innen farmakologi knyttet til fagområdet og rettstoksikologi
- har avansert kunnskap i krisehåndtering, farevurdering, trygghetsplanlegging og aktuelle samarbeidspartnere
- har inngående kunnskap om generell rettsmedisinsk praksis, sakkyndighetsrolla, bevissikringskjeden (Chain of Custody) og relevant straffeprosessregelverk
- har kunnskap om vold og seksuelle overgrep i et flerkulturelt perspektiv

Ferdigheter: Studenten...

- kan kartlegge ulike typer av vold og bidra til at nødvendig tverrprofesjonell behandling og hjelp blir iverksatt
- kan ivareta pasienters rettigheter i akutfase og oppfølging
- **kommunisere med mennesker i akutt krise**
- kan trygge og gjennomføre farevurdering og sikkerhetsplanlegging
- kan bidra til informasjon og forebygging av vold og seksuelle overgrep
- kan informere/ undervise pasient og pårørende om rettigheter og ulike hjelpetilbud
- kan arbeide tverrprofesjonelt og selvstendig og kjenne sine personlige og profesjonelle grenser
- **har evne til å kommunisere med menneske med ulike sårbarhet som f.eks. alder, kognitiv funksjonsnedsetting, språk, kultur, kjønnsidentitets og rus i en rettsmedisinsk sammenheng**

Generell kompetanse:

Studenten...

- har avansert forståelse for innhold og utøvelse av egen profesjonell rolle i rettsmedisinsk sykepleie
- har inngående kompetanse om samarbeidsinstanser, eget profesjonelt ansvarsområde og tverrprofesjonelt samarbeid

Eksamen

1. Skriftlig oppgave basert på egen definert case som har erfart vold og eller seksuelle overgrep. Studenten jobber med oppgaven gjennom hele semesteret. Maksimalt 4000 ord. Det er mulig å jobbe to og to sammen. Vektes 50%.
2. Skriftlig hjemmeeksamen på 4 timer. Alle hjelpemiddel er tillat. Vektes 50%.

Vurderingsuttrykk

Gradert karakterskala A til F, der A til E er beståtte karakterer og F er ikke bestått.

Ny eksamen:

Ved ikke bestått del 1. må studenten skrive ny oppgave.

Ved ikke bestått del 2. eksamen må studentene opp til en ny 4 timers hjemmeeksamen.

Klinisk fagledelse og fordyping i klinisk sykepleie innen rettsmedisin

- I emnet vil studenten tilegne seg avansert kunnskap om og ferdigheter i klinisk rettsmedisinsk arbeid i møte med utsatte for vold og/eller seksuelle overgrep i alderen 14 år og oppover. Studenten skal blant annet få kunnskap og praktisk øving i biologisk sporsikring, skadedokumentasjon og rettstoksikologi og kunne ivareta den utsatte sine akutte helse og hjelpe-behov.
- Studentene skal gjennomføre til sammen 150 timers praksis ved legevakt, akuttmottak, sykehus, overgrepsmottak, fortrinnsvis et annet sted enn der de vanligvis arbeider. Praksis kan spres utover flere emner og må avtales med emne-ansvarlig. For de som kun har fordjupningsemne kan deler av praksis gjennomføres ved egen arbeidsplass.

Følgande obligatoriske læringsaktivitetar må vere godkjent for at studenten kan framstille seg til eksamen:

1. Aktiv deltaking på nettbaserte seminar der studenten presenterer en kliniske oppgåve: skriving av caselogger i form av rettsmedisinsk dokumentasjon som de får skriftleg tilbakemelding på i grupper på zoom eller i lokale grupper på saker de selv har deltatt på/utført .
2. I tillegg til og drøfting av ulike tiltak skal studenten svare på spørsmål frå ein opponert og være opponert for en medstudent.
3. Presentasjon av egen oppgåve og være opponert for medstudent.
4. Deltagelse i gruppearbeid; kommunikasjonstrening i gruppe med rollespill og video.

Kunnskap: Studenten...

- har avansert kunnskap om rettsmedisinsk sykepleie, her under biologisk sporsikring, fysisk og seksuell valdsrelatert patologi, behandling og skadedokumentasjon og rettstoksikologi
- har inngående kunnskap om generell rettsmedisinsk praksis, sakkyndighet og straffeprosess
- har kunnskap om normal og unormal fysiologi knyttet til fysiske skader innen emne
- har avansert kunnskap om kommunikasjon i møte med vald og overgrep utsatte i forhold til alder, modenhet og funksjon nivå
- har inngående kunnskap om akutt og oppfølgende hjelpetilbud til mennesker utsatte for vold og seksuelle overgrep
- har inngående kunnskap om samarbeidsinstanser og egne profesjonelle grenser og tverrprofesjonelt samarbeid
- har kunnskap om (normale) reaksjoner etter vold og overgrep i den akutte fasen og post traumatiske reaksjoner og stabiliseringsarbeid
- har inngående kunnskap om avdekking av selvmordfare og selvmordsforebygging
- har kunnskap om sekundærtraumatisering og selvivaretagelse i arbeid med pasienter utsatt for vold og overgrep

Ferdigheter: Studenten..

- kan utføre prosedyre i klinisk rettsmedisin, som innebærer å ta opp hendelse-anamnese, dokumentere skader, utføre klinisk rettsmedisinsk fotografering, utføre sporsikring, ta rettstoksikologiske prøver og utføre andre rettsmedisinske tiltak innfor krav til relevant lovverk
- kan analysere og reflektere over etiske problemstillinger og være seg kritisk bevisst egne verdier og holdninger, maktposisjon og framtoning i kommunikasjon og samhandling
- kan gi emosjonell førstehjelp og gi støttesamtaler ved psykososial oppfølging
- kan vurdere og anvende aktuelle paragrafer i norsk Lovverk (samtykke, avvergingsplikt, meldeplikt, taushetsplikt, straffeloven og helserettigheter) for å ivareta pasienter og krav til helseprofesjonspraksis
- kan utøve sykepleie basert på kritisk vurdering av aktuell forskning og praksis
- kan gjennomføre selvstendig vurdering av medisinske forhold knytt til seksuelt overførbare sykdommer og graviditet ved seksuelle overgrep
- kan planlegge og gjennomføre oppfølgende tiltak og ta kontakt/inkludere tverrfaglig kompetanse ved behov
- kan gjennomføre ivaretagende og tilpassa kommunikasjon i møte med vold og overgrep utsatte i forhold til alder, modenhet og funksjon nivå

Generell kompetanse:

Studenten...

- kan anvende kunnskap og ferdigheter om etikk, lovverk og kommunikasjon for å styrke pasienten/ brukerens opplevelse av autonomi og personlig ivaretagelse
- kan kommunisere, informere og samhandle med pasienter, deres pårørende og andre yrkesgrupper for å gi et helhetlig tilbud akutt og i oppfølging til pasienter over 14 år utsatte for vold og seksuelle overgrep
- har kunnskap og ferdigheter til å utføre og gi avansert rettsmedisinsk hjelp til volds og overgrep utsatte

Eksamen

- Praktisk eksamen – OSKE (Objektiv Strukturert Klinisk Eksaminasjon).
- Omfang: en dag.
- Studenten skal utføre prosedyrer og svare på spørsmål knyttet til 3 ulike case. To sensorer observerer og stiller forhåndsbestemte spørsmål. Studenten vil få en poengskåre basert gjennomføring av hver enkelt case og svar på hvert spørsmål og en totalsum til slutt. Totalsummen vil danne grunnlag for karakter.

Vurderingsuttrykk

Gradert karakterskala A til F, der A til E er beståtte karakterar og F er ikkje bestått.

Ny eksamen

Ved ikkje bestått eksamen må studentane gjennomføre ny praktisk eksamen.

Utfordringer:

Nok søkere. Mange søkere -vil gi økte muligheter for fleksibilitet

Finansiering

Oppdragsbrev fra Helsedepartementet til Helseforetakene?

Støtte til formell kompetanseheving for sykepleiere innen rettsmedisin

Spørsmål?

MSS500; Helsepedagogikk, helsetjenesteutvikling og innovasjon

Obligatorisk læringsaktivitet **helsepedagogikk:**

1. Deltagelse på kommunikasjonsseminar med øvelser i kommunikasjon og veiledning av pasienter og pårørende.

Obligatorisk læringsaktivitet **helsetjenesteutvikling og innovasjon:**

2. Skriftlig gruppeoppgave. Gruppen skal utarbeide kunnskapsbasert pasientrettet informasjonsmaterieell relevant for klinisk spesialitet.

Innlevert produkt skal inneholde pasientinformasjon med referanseliste

Vurderingsform

- *Oppgave*
Tema er knyttet til en kasuistikk som belyses med teorigrunnlag fra emnet. Omfang: 3000 ord +/-10%.
- *Vurderingsuttrykk*
Bestått/ikke bestått.
- *Nye eksamen*
Ved ikke bestått må kandidaten utbedre besvarelsen til ny eksamen.

MSS530 Pasientsikkerhet, kvalitetsforbedring og kunnskapsbasert praksis

Undervisnings- og læringsformer

- Forelesning med vekt på studentdeltakelse, ressursforelesning, gruppearbeid, fremlegg, opposisjon, veiledning, digitale verktøy og selvstudier.

Obligatorisk læringsaktivitet

- Følgende obligatoriske læringsaktiviteter må være godkjent for at studenten kan fremstille seg til eksamen:
 1. Gruppefremlegg (15 min) og gruppeopposisjon (15 min) på klinisk audit/forbedringsprosjektet.
 2. Statistikk test MCQ. Tre forsøk.
- Obligatoriske læringsaktiviteter er gyldig i ett semester etter godkjenning.

Deleksamen Del 1:

Emne MSS530

Oppgave Plan for klinisk audit. Skriftlig gruppeoppgave som viser inngående innsikt i arbeid med pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring. Omfang 3000 ord +/-10%.

Alle deltakerne i gruppen skal bidra til et felles produkt. Oppstår det tvil om en eksamenskandidat har bidratt tilstrekkelig til å få uttelling for et felles produkt skal det hentes inn skriftlig individuell uttalelse fra alle gruppemedlemmene, faglig veileder eller emneansvarlig. Høgskulen kan gjøre vedtak om at eksamenskandidaten skal regnes for ikke å ha møtt under eksamen.

Deleksamen Del 2:

Hjemmeeksamen over 2 uker Kritisk vurdering av vitenskapelig artikkel. Omfang: 3000 ord +/-10%.

Vurderingsuttrykk Begge deleksamener vurderes til bestått/ikke bestått.

Takk for oppmerksomheten!

Spørsmål?

Du kan også sende spørsmål til Kjersti Alsaker, kal@hvl.no eller kjal@norceresearch.no